

PREEK(10 januari 2010 : Diaconessenkerk Arnhem)'Doop van Jezus'

Een paar druppels water op het hoofd van een baby. Soms lijkt hij of zij er nauwelijks iets van te merken, een enkele keer is er protest! Dat is onze huidige manier van dopen: een paar druppels water.

Vroeger, zeker ook in de tijd van Johannes de Doper, ging de dopeling helemaal kopje onder. Dan moet je ook weer niet denken aan een zwemmer die op eigen kracht in het diepe duikt, en rustig weer boven water komt om adem te halen. Moet U zich voorstellen: een volwassen mens die zich vol vertrouwen overgeeft aan de doper: die zich door hem onder water laat duwen, niet weet hoe lang hij onder water zal zijn, en die dan happend naar adem weer boven komt...Even was hij totaal de controle kwijt...en als je de controle kwijt bent, is dat heel benauwend. Het is alsof hij in één beweging afstand heeft gedaan van zijn leven en het weer heeft opgenomen, zijn leven uit handen heeft gegeven en het daarna weer heeft opgepakt. Opnieuw geboren worden, opnieuw gaan leven: dat wordt eigenlijk met 'dopen' uitgedrukt.

In deze tijd van het kerkelijk jaar, de Epifanie, komt bijna altijd de doop van Jezus aan de orde. En misschien stelt U zich dan ook wel de vraag: 'Waarom liet Jezus zich eigenlijk dopen?' Waarom moest dat, waarom juist Hij? Ik denk dat je kunt zeggen dat Jezus met zijn doop zijn hele leven in één beeld samenvatte. Door zich te laten dopen liet Hij zien wat zijn levensinstelling zou zijn, Hij speelde het als het ware voor. Hij was bereid 'kopje onder te gaan'. Hij zal zich laten ondergaan in de stroom van gebeurtenissen, ondergaan wat niet te

vermijden was als consequentie van zijn levenskeuze. Hij zal er zelfs aan ten onder gaan, maar vanuit het diepe vertrouwen dat toch zo een nieuw leven zich zal openen. Hij zal weer boven komen.

Toen ik nog in Nederland woonde, was ik een keer na een doopdienst naar het huis van de doopouders gegaan om te feliciteren. Op de voordeur hing een papier waarop geschreven was met gekleurde letters (gemaakt door een zusje van de dopeling): wij vieren feest voor de ‘doping’ van Iris. Tja, die woorden lijken ook wel erg op elkaar: doop of doping. Maar de doop is toch wel iets anders dan doping. De doop is geen pepmiddel waardoor je in het leven tot grotere prestaties komt, of dat je het allemaal wat vrolijker ziet. Een doopviering heeft zeker iets bemoedigends, maar het is geen wondermiddel of een garantie dat er geen donkere wolken zullen komen! Je zult net als iedereen in je leven hard moeten werken aan een beetje geluk.

Ook de doop van Jezus stelt Hem geen leven in het vooruitzicht dat vrij zal zijn van verdriet en strijd. Integendeel. Hij gaat onder om weer boven te komen. Verliezen om te winnen. Sterven om op te staan. Het valt op dat Jezus terwijl hij gedoopt wordt, aan het bidden is. En er staat nog iets bijzonders: de hemel werd geopend. . . . Slechts een paar woorden, maar ze behoren tot de kern van dit stukje tekst. Een duif daalt neer, symbool van Gods Geest. Zoals het was in den beginne, bij de schepping: Gods geest zweefde over de wateren toen alles nog woest en ledig was, de duif van Noach boven de grote vloed die een teken van vrede –een olijftakje - meebracht in haar snavel. En

ik moet denken aan een prachtige lithografie van de joodse schilder Marc Chagall waarop een moeder met een kind staat afgebeeld en daarnaast een ezel met op zijn rug een grote witte duif. De ezel die we vaak ontmoeten in de bijbelse stal, is beeld van zachtmoedigheid, en op de rug van dit zachtmoedig dier een duif, symbool van Gods Geest, van vrede....De hemel die opengaat, een duif daalt neer, een stem die klinkt: 'Jij bent Mijn Zoon, mijn Kind, Ik hou van jou en sta achter je'. Die bevestiging dat God achter je staat, houdt geen beveiliging in tegen de hardheid van het leven. Het ten onder gaan zal Jezus niet bespaard blijven. Door zijn doop laat Jezus zien dat hij bereid is de consequenties van zijn levensstijl op zich te nemen. En de stem uit de hemel zegt: het is goed zo te leven! Jezus kiest ervoor zachtmoedig te zijn, ervan overtuigd dat de zachte krachten zullen winnen, hij zet zich in voor gerechtigheid. Dat wil zeggen dat je de zorg opneemt voor mensen die in het leven klappen hebben opgelopen, die door de samenleving uitgekotst zijn, die nauwelijks staande kunnen blijven. Jezus zal doorlopend te vinden zijn bij de randfiguren van de samenleving, die amper meer zelfrespect bezaten of gewoon geen recht van spreken hadden: hoeren, zondaars, zieken, vrouwen. Op deze zachtmoedige manier van leven zegt God 'ja' en bevestigt Hij Jezus: 'ja , jij bent mijn Mijn Zoon, van jou houd Ik.

Er staat nog iets in dit evangelie wat ons aan het denken kan zetten: Jezus bidt als Hij gedoopt wordt. Als je bidt, probeer je stil in jezelf te worden, ruimte te maken om je bewust te worden waar het om gaat in het leven, in jouw leven. Bidden is een daad van vertrouwen. Het is: je

laten vasthouden in de stroom van het leven, en het leven kàn soms wild stromen! Je laten dragen, en als je iets ergs overkomt, dan is op het laatste moment bidden niet de vraag om een wonder, maar een uiting, een schreeuw, van wanhoop: God, houd me vast. De biddende Jezus heeft beseft wat zijn leven zou worden. Als Hij later spreekt over de doop, dan heeft Hij het over een onderdompeling in onveiligheid en gevaar. Toch kiest Hij ervoor. Bidden en het goede doen, schreef de theoloog Dietrich Bonhoeffer in navolging van Jezus in de gevangenis van Hitler-Duitsland. Bidden en het goede doen. Wij zijn hier in Zijn Naam bij elkaar, sommigen van ons zijn in Zijn Naam gedoopt. Als wij ons inzetten voor 'het ruisen van de vrede' (we zongen er zojuist van in ps 72), dan zullen we tegenstand ontmoeten, misschien ondergeduwd worden. Dan mogen we denken aan wat God bij Jezus' doop gezegd heeft: Jij bent mijn mens, ik hou van jou, ik sta achter die levensstijl. De kunst zal zijn in vertrouwen te leven, en in dat vertrouwen is het mogelijk ons in te zetten voor het ruisen van de vrede. Dat als we zien dat duisternis mensen in de greep houdt, dat er dan een mens is, *namens* de hemel, die hen optrekt. Je inzetten voor vrede, ook voor vrede onder elkaar, in gezin en gemeenschap, zal betekenen dat je weleens kopje onder zult gaan. Maar als het om vrede gaat, om liefde, zullen we mooier boven water komen. Boven water komen.... in Gods Naam die is: 'Ik zal er zijn', vertrouwen! Misschien mogen we zeggen: geloven is dat we misschien in het leven kopje onder gaan, om wat voor reden dan ook, maar toch boven zullen komen!

Amen